

Hrvaško. Iz Zagreba. — Deželni zbor, ki se ni mogel začeti 17. dne t. m., ker ni prišlo dostojno število poslancev, se je otvoril 18. dne t. m.

Laško. Iz Milana. — Kar se je dolgo časa pripravljalo, zgodilo se je 18. dne t. m. Nemški cesar Viljem prišel je namreč na Laško, spremljan od prvega svojega vojskovodje Moltke-a, pa brez — Bismarka. Sprejeli so cesarja z burno slavo, kajti Italijani vedó, da jim je pomoč in zveza z Nemčijo pridobila Benedke in odprla pot v Rim. To priznavajo Lahi, a simpatije več vendar imajo do Francozov kot do Nemcev, katere iz srca vzeti jim, tudi Bismarku ne bode obveljalo. Bismark v katoliški cerkvi, kateri glava je papež, vidi največega protivnika svoji politiki in pa trdni edinstvi Nemški, zato mu nikakor ni po godu, da kralj Italijanski Viktor Emanuel še toliko čisla sv. očeta, da cesarja ni vabil v — Rim, prestolico papeževo. Zarad tega je menda Bismark — „zbolel“ in domá ostal.

Iz Turškega bojišča. — Ustaja Hercegovincev in Bosnjakov je prizadela Turčiji smrtni udarec s tem, da jo je prisilila napovedati bankerot. Ima namreč čez 5 milijard dolgá, a prazne kase, in če hoče iz svojih rednih dohodkov plačati le obresti in amortizacije, ne ostaja jej več nego 100 milijonov frankov. Zato je znižala obresti in jih bo nekaj plačala le v državnem papirji. Upniki zgubé tretjino dohodkov, tedaj je to pravi popolni bankerot. Ta naredba Turške vlade je hipoma prestrojila njene najiskrenejše prijatelje v hude nasprotnike, tako, da jej hočejo kratiti pomoč, brez katere ne more živeti. Izrek cesarja Nikolaja, da je Turčija bolna, ponavlja zdaj vsa Evropa z dostavkom, da mora skoraj umreti; tedaj prav tista Evropa, ki se je najbolj poganjala za obstanek Turčije, jo zdaj najglasneje in najodločneje k smrti obsoduje. Kedar pa bo prišel čas smrti, bo gotovo na prvem mestu stala Rusija. — Na vsak način ti dogodki pomagajo ustaji, da se vzdrži. Dva meseca je tega že, kar so jej v Pešti in na Dunaji utrenili že zadnjo svečo življenja, pa ta sveča še gori. Ustaja ima v resnici že zdaj velik nasledek, v Evropi se je namreč vkoreninila misel, da Turčija ne more, ne sme več živeti. Velikih bitev ustajnikom treba ni, da se le Turčija prisili čez zimo vzdržati na nogah veliko vojsko, pa bo. Mraz, dež in stradanje pretrpé ustajniki lože, ko mehkužni Azijatiški Turki. Vrh tega bode Turška blagajnica kmalu do dna izpraznjena. Do spomladi mora Turčija denarno in vojniško popolnoma opešati. Srbska in Črnogorska moč stojite še popolnoma nedotaknjeni. Črnagora je vsaki hip pripravljena spustiti svoje orle in sokole v Hercegovinske nižave svojim bratom na pomoč. Srbska je zdaj sicer še mirna, al ko vidi, da se ustaja še vzdrži, da je Turčija oslabela, bil bi greh v Boga, ako bi ne skočila v orožje.

Načelo narodnosti je zedinilo Laško in Nemčijo. Zakaj naj bi to načelo ugasnilo, zakaj bi ona logika prišla ob veljavo zdaj, ko gre za osvobojenje slovanskih narodov? Nekdaj so bili časi taki, da se je moralo bati osvobojenja njihovega, zdaj pa za tak strah ni nobenega vzroka več. Solnce velikih dogodjajev jelo je metati svoje svitle žarke na neizmerne prostore slovanske. Res treba bo še marsikake borbe, upora, al da se bo konečno vse srečno izšlo, o tem ni nobene dvombe.

Te misli nahajamo v hrvaškem „Obzoru“, v Dunajski „Reformi“ pa te-le, katere se nam važne zdé:

O tem, kako se držé Evropejske vlade z ozirom na ustajo v Bosni in Hercegovini — piše „Reform“ — bilo bi najbolje molčati; one zavlekavajo nevarno in osodopolno zadevo, ker še zmerom nočejo priznavati edino pravega vodila, po katerem se Turško vprašanje mora

soditi in obravnavati. Radikalnih prekucij v Italiji in Nemčiji one vlade niso zabranile, rekši: Italija gre Italijanom, Nemčija pa Nemcem. Gledé na prekucije v slovanskih deželah Turčije pa se ne držijo onega pravila, da bi se nazaj dale te dežele onim narodom (Slovanom), kateri so pred navalom Turškim bili pravni gospodarji teh dežel.

Tisuč ustajnikov Bolgarskih je razglasilo do naroda Bolgarskega oklic, ki prinaša Srbski list „Iztok“ in iz katerega podamo mi le sledeči odstavek: „Zlasti ti, mili narod, ne moreš misliti, da živiš kakor narod, samo tebi je zabranjeno vsako narodno pravo, samo tvoji udje so še v prvotnem stanju; tvoje poljedelstvo, tvoja trgovina je zavržena, ubita; čast, premoženje, život tvojih otrok — vse je razpostavljeno tuji samovolji, samo zá-te pred sodnijami ni pravice.“

Turki divjajo neprenehoma. Iz Dubrovnika se poroča „Polit. Corresp.“, da so Turški vojaki v trdnjavi Carini odsekali nekemu živemu Lahu glavo, prej pogostivši ga. Prišel je v trdnjavo, zakaj, se ne vé. Odsekano glavo so potem nesli v Trebinje. Na drugem kraju so umorili tri Avstrijce na Avstrijski zemlji. Kaj bo storil zarad tega grof Andrassy, se še ne vé in tudi nič ne sliši.

Iz bojišča samega ni nič slišati. Hubmajer je bil s Petrovičem 7. t. m. v Zadru, kjer so ga udje podpornega društva slovesno sprejeli in mu na večer napravili pojedino. — Važna je tudi novica, da je mednarodni podporni odbor v Parizu izvolil si škofa Strossmajerja za podpredsednika. Škof je daroval za blagi namen 10.000 gold.

Srbski knez se je v nedeljo 17. t. m. oženil. Nevesta njegova je dobila s Pariza za poroko obleko, ki jo stane 190.000 frankov. Zavoljo „tiskoyne svobode“ o Srbiji ne moremo več pisati. — O Črnigori je splošna misel zdaj ta, da bo knez stopivši v vojsko prevzel vodstvo vse ustaje, katera se neprenehoma po Črnigori krepko podpira.

Ruski listi so se jeli zeló brigati za ustajo. „Golos“ piše, da je z osodo Turško-Avstrijskega Slovanstva zvezana tudi osoda Rusov in vpliv njihov v Evropi ter položaj njihov v Rusiji sami. Dalje poroča, da se v Carigradu križajo mnenja in sodbe ministrov o ustaji.

16. zapisnik doneskov za dr. Costov spominek,

za katerega je daroval

gospod Tomaž Novak, nadinženir in stavbeni podvzetnik v Oseku na Českem 50 gold.

Listnica vredništva. — Gosp. M. K. v Gorici: Ker nam je dopis došel ravnokar, moremo ga natisniti še le prihodnjič.

Žitna cena

v Ljubljani 16. oktobra 1875.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 20. — banašak 6 fl. 31. — turšice 3 fl. — soršice 4 fl. 10. — rži 3 fl. 10. — ječmena 2 fl. 50. — prosa 2 fl. 40. — ajde 2 fl. 60. — ovsa 1 fl. 90. — Krompir 1 fl. 70.

Kursi na Dunaji 15. oktobra.

5% metaliki 69 fl. 80 kr.

Ažijo srebra 101 fl. 45 kr.

Narodno posojilo 73 fl. 50 kr.

Napoleondori 8 fl. 93 kr.